

POSTANOWIENIE

Dnia 26 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z wniosku B.K.
przy uczestnictwie I.K.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 listopada 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w P.
z dnia 10 grudnia 2018 r., sygn. akt XV Ca (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W świetle tej regulacji, cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie

przesłankach Sąd Najwyższy może rozstrzygnąć w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Jednocześnie przypomnieć należy, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i jego rolą nie jest korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

W ocenie skarżącego w sprawie występuje zagadnienie prawne i zachodzi potrzeba wykładni prawa w zakresie pojęcia „ważnych powodów” w rozumieniu w art. 43 § 2 k.r.o., a w szczególności:

- czy rozwiązanie małżeństwa z wyłącznej winy jednego małżonka a *limine* uniemożliwia domaganie się przez niego ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym ?

- czy długotrwała separacja, trwająca ok. 20 lat może zostać uznana za ważny powód w rozumieniu art. 43 § 2 k.r.o.?

- czy na ewentualne uznanie tak długotrwałej separacji za ważny powód w rozumieniu art. 43 § 2 k.r.o. ma wpływ okoliczność dorozumianej zgody małżonka na pozostawanie w separacji *faktycznej* stron i nieczynienie żadnych kroków ku zmianie tego stanu rzeczy (podejmowanie działań zmierzającej do naprawienia relacji między małżonkami i prowadzenia dalej wspólnie gospodarstwa domowego lub podjęcia starań zmierzających do orzeczenia przez Sąd separacji bądź rozwodu)? Ostatnie, przytoczone zagadnienie, skarżący traktuje jako zagadnienie prawne

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem orzecznictwa, powołanie się na istotne zagadnienie prawne, jako przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on znaczenie dla rozwoju prawa lub precedensowy charakter. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych, powołanych we wniosku przepisów prawa, zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą. Konieczne jest przy tym wskazanie argumentów

natury jurydycznej, które prowadzą do rozbieżnych ocen (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14 i z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14).

Przedstawione przez skarżącego pytanie pozbawione nie ma cech pozwalających na uznanie za zawierające zagadnienia prawne w przyjętym rozumieniu.

W zakresie potrzeby wykładni powołanego przepisu zwraca się uwagę, że był on już przedmiotem wielokrotnych wypowiedzi Sądu Najwyższego. Wyjaśniano, że art. 43 § 2 k.r.o. formułuje dwie przesłanki ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym, które muszą wystąpić łącznie i które pozostają do siebie w takim wzajemnym stosunku, że żadne "ważne powody" nie stanowią podstawy takiego orzeczenia, jeżeli stopień przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego jest równy, a jednocześnie - nawet różny stopień przyczynienia się małżonków do powstania tego majątku nie stanowi podstawy ustalenia nierównych udziałów, jeżeli nie przemawiają za tym "ważne powody". Innymi słowy, wyróżnienie przez ustawodawcę tych dwu przesłanek sprawia, że sam nierówny stopień przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego nie może być uznany za ważny powód w rozumieniu komentowanego przepisu (por. postanowienia SN z 24 kwietnia 2013 r., IV CSK 553/12, OSNC-ZD 2014, Nr B, poz. 24; z 6 kwietnia 2005 r., III CK 469/04, nie publ.).

W orzecznictwie zdefiniowano ważne powody jako okoliczności, które oceniane z punktu widzenia zasad współżycia społecznego sprzeciwiają się przyznaniu jednemu z małżonków korzyści z tej części majątku wspólnego, do której powstania ten małżonek nie przyczynił się. Podkreśla się przy tym, że ocena ważnych powodów ma nie tylko aspekt majątkowy, ale również etyczny, co wyraża się w postulatcie dokonywania ich oceny przy uwzględnieniu zasad współżycia społecznego. Wskazano trafnie, że nie chodzi tu o winę w rozkładzie pożycia, ale o winę odnoszoną do nieprzyczyniania się lub przyczyniania się w mniejszym stopniu niż to wynika z możliwości małżonka (postanowienie Sądu Najwyższego

z dnia 8 lutego 2018 r., II CNP 11/17, nie publ.). Nie budzi przy tym wątpliwości, że tak ujęte kryteria każdorazowo podlegają weryfikacji z uwzględnieniem konkretnych okoliczności rozpoznawanej sprawy i ujęte w ogólne reguły mogą nie znaleźć prostego zastosowania. W rozpoznawanej sprawie przedmiotem oceny sądów były konkretne okoliczności i brak podstaw do przyjęcia, że doszło do takiej wykładni powołanego przepisu, która wymagałby kolejnej wypowiedzi Sądu Najwyższego.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. i § 2 pkt 7 w związku z § 4 pkt 8 i w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tj. Dz.U. z 2015 r., poz. 1800).

as]

jw